

ДЕКЛАРАЦІЯ МИТРОПОЛІТА СЕРГІЯ 1927 — акт про політичну лояльність РПЦ до радянської влади. Підписана 29 липня 1927 в. о. місцеблюстителя патріаршого престолу митрополитом *Сергієм* (Страгородським), який перебрав церк. упр. 10 грудня 1925 після відмови архієпископа *Серафима* (Самойловича) і митрополита Кирила (Смирнова) прийняти умови функціонера ГПУ Є. Тучкова. Від України Декларацію підписали митрополит Одеський *Анатолій* (Грисюк), єпископ Сумський *Костянтин* (Дяков). Митрополит Київський *Михаїл* (Єрмаков), екзарх України, документ не підписав, оскільки перебував в ув'язненні, але відразу після його проголошення підтримав Сергія і став чл. Тимчас. патріаршого Священ. Синоду. Примирливі пасажі Декларації, звернені до богоборчої влади після масових ексцесів воєн. комунізму, не відповідали правді й гідності Церкви і викликали опозицію, яку очолив архієпископ Свердловський *Григорій* (Яцковський). Від митрополита

Сергія відійшли численні ієрархи з паствою, виникли йосифлян., вікторіан., ярослав., данилов., мечов. розколи. Перший з них отримав назву від імені о. Йосифа (Петрових), формально — митрополита Одеського. У відозві київ. групи йосифлян на чолі з о. А. Жураковським підкреслювалось, що, приймаючи надзвич. відповідаль. рішення без згоди місцеблюстителя патріаршого престолу митрополита Крутицького Петра (Полянського), який від 9 липня 1927 перебував у засланні (розстріляний 10 жовтня 1937), і сонму єпископів, митрополит Сергій вийшов за межі своїх повноважень. Однак Декларація не врятувала церк. клір. У ході подальших репресій загинула більшість церк. ієрархів, зокрема 9 листопада 1937 під час допиту в київ. НКВС помер митрополит Костянтин (Дяков), 23 січня 1938 у табір. лікарні — митрополит Анатолій (Грисюк). Митрополит Йосиф (Петрових), який відмовився підписати декларацію, розстріляний 20 листопада 1937.

С. І. Білокінь

Бібліографічний опис:

Декларація Митрополита Сергія 1927 / С. І. Білокінь // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21340>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).